HUOLTOVARMUUSKESKUS
FÖRSÖRJNINGSBEREDSKAPSCENTRALEN
NATIONAL EMERGENCY SUPPLY AGENCY

Eduskunta
Talousvaliokunta
Tav@eduskunta.fi

LAUSUNTO
14.11.2022

Viite E 140/2022 vp

Eduskunnan talousvaliokunnan sähköposti 11.11.2022

LAUSUNTOPYYNTÖ E 140/2022 VP VALTIONEUVOSTON SELVITYKSESTÄ ENERGIAN HÄTÄTOIMISTA (KAASUN SOLIDAARISUUSASETUS)

Eduskunnan talousvaliokunta on pyytänyt Huoltovarmuuskeskukselta kirjallista asiantuntijalausuntoa otsikon asiasta. Huoltovarmuuskeskus on tutustunut kirjelmään ja esittää lausuntonaan seuraavaa.

Asetusluonnos sisältää ehdotuksen kaasun yhteisostoista. Huoltovarmuuskeskus katsoo, että yhteisostot mahdollistaisivat kaasun hankinnan Suomen markkinoille useammalta toimittajalta Venäjän kaasuntoimitusten loputtua tuokokuussa 2022. Yhteishankinta olisi eduksi Suomelle, koska kaasun kulutus Suomen ja Baltian markkina-alueella on merkittävästi pienempi kuin Keski-Euroopassa. Yhteisostojen osalta on kuitenkin tärkeää, että ne ovat vapaaehtoisia ja toimijoiden itse päätettävissä.

Sähkön toimitusvarmuuden kannalta on eduksi, että Suomi voisi varmistaa kaasun riittävyyttä sähkön tuotannossa kaasun yhteisvastuumekanismin perusteella. Yhteisvastuumekanismin laajentaminen sähkön tuotontoon turvaisi myös kaasun käyttöä kriittisen sähkön tuotannon osalta Suomessa kun sitä ei olisi velvoitettu tarjottavan apua pyytävälle taholle.

Suojattujen kaasuasiakkaiden kaasun käyttö Suomessa on vain noin yksi prosentti koko kulutuksesta. Tämän kulutuksen vähentäminen unionin kriisitilanteessa ei mahdollista muun kulutuksen turvaamista. Kaasun vähittäishinnat seuraavat Suomessa markkinahintoja, jolloin korkea hinta vähentää kulutusta tehokkaasti markkinaehtoisesti.

Nesteytetyn maakaasun (LNG) osuus EU:n kaasumarkkinoilla on noussut Venäjän toimitusten vähennettyä vuonna 2022. Markkinoiden toimivuuden kannalta on eduksi, että virallisia LNG:n hintatietoja on saatavilla EU:ssa.

Timo Vapalahti
Vanhempi varautumisasiantuntija, Polttoainehuolto